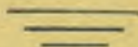

P. 14797

Т. 14.

ЭДУАРД БАГРИЦКАЙ

ПОЭМАЛАР

САССР ГОСИЗДАТА
Якутскай • 1948

ЭДУАРД БАГРИЦКАЙ

ПОЭМАЛАР

8260. 8362

САССР ГОСИЗДАТА

Якутскай * 1948

ПИОНЕРКА ӨЛҮҮТЭ

Валя, Валентина,
Туох буолаахтаатың?
Манна тобо ажаллылар,
Манан палатаба?

Икки имгин тэтэртэ
Итиинэн тыынар
Скарлатина ыарыы
Өлүүлээх кыыма.

Сага кыайан тахсыбат —
Уоһунг итии, итии...
Үрдүгэр өйдөөх доктор
Нөрүйэн билгэлиир.
Имэрийэн көрөр кини
Кыргызлыбыт баттаххын.
Валя, Валентина,
Туох буолан сыттың?

Салгын ыараабытыан,
Тула харангытыан!
Тобо этиңг умайар,
Тобо төбөң ыалдьар?
Куурбут тылың төрдүгэр
Тобо ынчык туолар?
Утуйуу тыала тобо
Кыламаннын үрэр?
Кизг аан аһылынна.
(Утуй, утуй, тукаам).
Эйиэхэ саба түстэ
Эн ийгн мунгнаах:

— Валоша! Оһом сыһа!
Дьибэр төһийбэтим!
Сүрэхтэммит кирискин
Бу илдэ кэллим.
Олох-дьаһах сатайда,
Көмөт эмискэ,
Хоспут сыһырда туох эрэ
Куһаһан биккэ.
Кууруссам ыһылынна,
Сибииһиһем ачыктаата,
Оттон ала ыһаһым
От көрдөөн маһыраата.
Өсөһүмэ да, оһом.
Сиз суоһа эйигин

Солотуулаах быыкаайык
Сүрэхтэммит кириэһинг.

Чарчыйбыт нэдэһигэр —
Чабыллар харах уута...
Баланыысса түннүгэр —
Балым ардах былыта.
Валентина туманнаах
Хараһый аста.

Лүнкүрбүт сир уордаах
Муоратын диэкиттэн
Этиннээх ардахтаах
Элбэх былыт истэ.

Баланыысса ойуур-садын
Үрдүнэн элэһинээт,
Үмүөрүһэ айманна
Үгүс былыт этэрээт.
Галстук курдук, чабылбан
Тыалга тырыбынаата.

Ардахтаах туманна
Былыт арагата
Тыһыынча төбө курдук
Тула адаарыннаата.

Эмискэ дэлби баран
Этин бытарыттар,
Күөх сатыын блузалаах
Күйгүөрэн тахсар.
Трубалар. Трубалар
Доргута туойдулар.

Баланыысса садын уңуор,
Күөл уутун үрдүнэн,
Киэһээни түмсүүлэригэр
Этэрээттэр сүүрдүлэр.

Күнү-ыйы бүөлээтилэр
(Киэн саҕах кэриэрдэ),
Кунцев* пионердара
Сетунь** пионердара,
Ногинской фабрика*** киэһинэрэ.

Аллара, аттыгар
Ийэтэ айманар:
Оботун илиитин
Уураабат мунуон,
Хаппыт уостарын

* Кунцев } Москва аттынаары куораттар.
* Сетунь }

** Ногин — Саха сиригэр көскө кэлэ сылдыһыт
биллилээх большевик атылган фабрика.

Снигирпэт соруун,
Валентина олоруох
Сэниэтэ, тына суох.

«Көмүһү, солкону,
Кылааннаах кэрэтин
Эн тускар, обокком,
Кичэммэт этиэм?
Сүктэр мааны таҥаһын
Сүөргү кэрэ буоллун диэн,
Мэньиэскин кэтэргэр
Мичилийэ күлүөн диэн,
Көтөрдөрбүн көрөммүн,
Ынахтарбын ыаммын,
Симэр диэни билбэккэ
Сылдыбаттам, биэбэксэм?!
Өсөһүмэ да, оҕом,
Сизэ суоҕа эйигин
Солотуулаах, быыкаайык
Сүрэхтэммит кириэһин».

Кэп туонан этээхтээтин
Кэрэгэй тыллаах —
Эдэр саас өһө илик —
Эдэр саас тыыннаах!
Биһигини
Эдэр саас сирдиирэ

Сабля походугар,
Эдэр саас киллэрэрэ
Кронштадт* мууһугар

Боевой аттарбыт
Биһигини илдээллэрэ,
Киэҥ кыйдаан площадка
Биһигини кэрдээллэрэ.

Ол хааммыт өһөбүттэн
Биһиги турарбыт,
Көрбөт буолбут харахпытын
Биһиги аһарбыт.

Байыаспыт, хара суордуун
Доҕордуу буоллун —
Сибиниэстээх ыстаалтан*
Эр санаа туругурдун!

Киэҥ тымны сир ийэ
Хаанынан уһуннун,

* Кронштадт — Ленинград аттыгар, Финский хомоҕо баар байыаннай кириэспэс. 1921 сыллаах-та Кронштадтада контрреволюционнай востание буолбута. Ону Кыһыл Армия күүстээх дүүккүөрүнэн хам баттаабыта. Ол штурмага Финский хомо мууһугар элбэх герой өлбүтэ.

Сага, күүх эдэр саас
Унгохтан үүнүн!

Бу кыра эккэ-синигэ,
Сааскы уу курдук,
Биһиги эдэр сааспыт
Ыллаатын куруук!

Валя, Валентина,
Ол сырга көрөбүөн,
Этэрээтин былааба
Тэлимни көтөрүн?

Кыһыл уот тыллаах былаах
Күлүм тынан ылар.
«Валя, бэлэм буол!» дии
Этин дыбарыттар.

Күүх хонуу көбүөрүгэр
Таммахтар түстүлэр!
Валя күүх майкалаах
Чинс-салют бизэр.

Баланысса куойкатыттан,
Ииммит-куурбут бэйэтэ,
Аргый арай күүрэйэр
Кыыс оҕо илиитэ.

«Мин мэлдьи бэлэммин!» —
Кыыс сагата иһиллэр.
Кэриэстээх кириһэ
Көбүөртэн тэйэр.
Сотору собус буолаат,
Сымнабас түппээккэ
Сэниэтэ эстибит
Илиитэ түстэ...

Баланысса түүнүгэр
Күүх итин үрдэ.
Улахан күн уотуттан
Палата күндээрдэ.

Танаскар саба түһөн
Суланна ийэг.

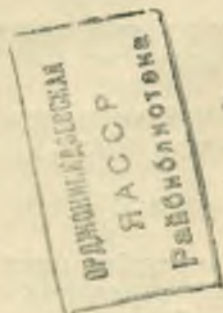
Күүрэгэй чыычаахтарга
Таһырдыа быйаг.

Бүттөбэ ити!
Арай,
Күүтэн турбат ырыа.
Оболор көрдөрүгэр
Айыллар ырыа.
Этэрээт дуораһытан
Ону туойан барыа.

Ол онтон тахсар ырыа,
Ньиргнэрдээх хаамыыга,

Тыал-силлиэ чысхааныгар
Тэлэллибит дойдуга.

1932 с.

ИҢИНЭЭБИТЭ

Стр.

Спанаэ туһунан ырыа. *С. Саввин тылбааша* 3
Пионерка өлүүтэ. *И. Чарылган тылбааша* 24

УЛАХАН СААСТААХТАРГА

Тылбааһын редактара *С. Ф. Софронов*
Технический редактор *К. А. Охлопков*
Көрөн таһаарда *А. С. Сыромятникова*

Бэчээккэ илии баттанна 22 XI-48 с.
Бэчээтүнэй лиһэ 1,0 Тираһа 7000
Саккаһын 0136 МЛ 00292

САССР

ГОСУДАРСТВЕННОЙ ТИПОГРАФИЯТА
Якутской к., Ярославской уул., 38 №-рз.

МЧ 117

1 р.

0-10

Для старшего возраста

Э. БАГРИЦКИЙ

ПОЭМЫ

Переводы И. Чагылгана и С. Саввина

На якутском языке

ГОСТИПОГРАФИЯ ЯАССР

Якутск * 1948